

Του **Κώστα Πασχάλη** □

«...ένα προσκύνημα στη φοβερή Ιστορία»

«...Αρχισαν το πρωί οι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις. Φωτιά και σίδερο σκορπούσαν γύρω μας. Επίθεση συντονισμένη από στεριά, θάλασσα και αέρα.

Δίνοντας μάχη κατευθυνόμασταν προς τα Κρούσια. Τα πάντα ήταν εναντίον μας. Ακόμη και τα στοιχεία της φύσης. Αρχές του Μάρτη του 1949 και το χιόνι μέσα σε μια νύχτα πέρασε το μισό μέτρο... Τα υψώματα τα είχε πιάσει ο αντίπαλος. Το πυροβολικό, οι όλμοι, τα αεροπλάνα έβαζαν αλύπητα και ασταμάτητα... Τραυματίστηκαν πολλοί, φωνές και κραυγές πόνου και απόγνωσης ακούγονταν γύρω μας... Τα τανκς από το δημόσιο δρόμο έβαζαν συνέχεια. Σε απόσταση περίπου δέκα μέτρων δεχόμαστε τα πυρά τους. Βρεθήκαμε στη χαράδρα κατακυλώντας σαν μπάλες... Εντολή της διοίκησης να φύγουμε όσοι μπορούμε να περπατήσουμε για το Μπέλες. Τους τραυματίες τους θα τους αναλάβουν άλλοι... Τους έκρυψαν στους θάμνους, με την προϋπόθεση να τους πάρουν την άλλη μέρα, μετά την υποχώρηση του στρατού. Δυστυχώς, το πρωί τους βρήκε ο στρατός. Και σαν να μην έφθαναν τα τραύματά τους, έπαθαν και κρυοπαγήματα...»

Η ιστορία γράφεται στη μνήμη των ανθρώπων που την υπηρέτησαν, που την ακολούθησαν πιστά χωρίς ποτέ να γογγύξουν, χωρίς να λιποτακτήσουν από τις τάξεις της.

Η ιστορία του Δ. Σ. Ε. γράφτηκε πάνω στα αφιλόξενα βουνά από ανθρώπους (αγροτόπαιδα στην πλειονότητά τους) κυνηγημένους, οργισμένους, φοβισμένους, που τόλμησαν να πιστέψουν στο όνειρο που εξέθρεψε ο αγώνας της αντίστασης, που ένοιωσαν την ιστορία να τους οφείλει, που πίστεψαν ότι μπορεί να ανθίσει η ελπίδα στην άκρη της κάνης του όπλου τους, που ένοιωσαν πως στα χέρια τους κρατούν το μέλλον το δικό τους και του τόπου τους.

Πεινασμένοι, ξυλιασμένοι από το κρύο, ρακένδυτοι, είχαν το κουράγιο και τη δύναμη να πιστεύουν, να υπομένουν και να αγωνίζονται με ακλόνητη θέληση και αυταπάρνηση.

Είναι η Ιστορία των αφανών, των «χαμένων στις απέραντες παραγράφους της Ιστορίας».

Ένα μικρό, μόλις, μέρος αυτής ακριβώς της Ιστορίας επιχειρεί να καταγράψει το ανά χειρας βιβλίο.

«Καμιά φορά μέσα στον ύπνο έρχονται οι παλιοί σκοτωμένοι πόλεμοι, σύντροφοι που σκοτώθηκαν εβγαίνανε από τη γη τα πεθαμένα χέρια τους. Σηκώνομαι λοιπόν και τους ξεθάβω ολάκερους. Και είναι σα ζωντανοί σα νάναι σήμερα. Μιλάμε περπατώντας κι ανεβαίνουμε σ' εκείνα τα βουνά. Κι ακούμε να σφυρίζει εκείνος ο διαβολεμένος αέρας...

Όπως πάντα στην ιστορία φυσάει διαβολεμένος αέρας»